

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Meddelelse om rekommandasjon 28/2021 angående et styrket kriseberedskap i Norden (A 1883/presidiet)

Rekommandasjonen lyder:

Nordisk Råd rekommanderer de nordiske regeringer,

at statsministeren i det land der har formandskabet i Nordisk Ministerråd, i tilfælde af en alvorlig krisesituation, omgående tager initiativ til et samråd mellem de nordiske statsministre med henblik på at analysere den aktuelle situation og ud fra dette undersøge, om der findes forudsætninger for et nært samarbejde mellem myndighederne i de nordiske lande

at statsministrene forpligter hinanden på at holde hinanden gensidigt orienterede med mindst et døgnns varsel om ethvert tiltag, som skønnes at påvirke situationen hos en nordisk nabo, nabolandets befolkning eller det nordiske samarbejde som helhed – eksempelvis ved indrejse-restriktioner

at de nordiske beredskabsenheder styrkes ved at nuværende nordiske netværk og institutioner udbygges og styrkes til at vitalisere og omfatte et beredskabssamarbejde og krisehåndtering

at kriseberedskap og samfundssikkerhed bliver en formel del af Nordisk Ministerråd

De nordiske regjeringer meddeler:

Nordisk samarbeid om kriseberedskap og krisehåndtering har lang tradisjon og har høy prioritet for de nordiske regjeringer. Pandemien som har rammet alle våre land, og de utfordringer som har oppstått som følge av den har satt søkelys både på styrken i vårt samarbeid og på områder der det kan være nødvendig å videreutvikle og forsterke samarbeidet. Den kritiske situasjon som er oppstått etter Russlands invasjon av Ukraina understreker på dramatisk vis betydningen av nært samarbeid også mellom de nordiske land i møte med kriser av svært ulik art.

De nordiske statsministre vedtok i november 2021 en felles erklæring om styrket samarbeid på områdene forsyningssikkerhet og beredskap. Nordisk ministerråd har bestilt flere studier relatert til nordisk samarbeid om kriseberedskap, og Nordisk råd har gitt viktige innspill til disse problemstillingene. Med utgangspunkt i statsministrenes erklæring, og på grunnlag av de mange ulike innspill og forslag, drøftet de nordiske samarbeidsministre i februar et opplegg for helhetlig tilnærming og oppfølging på dette området.

Nordisk samarbeid om kriseberedskap skjer i ulike rammer og strukturer, både innenfor Nordisk ministerråd og i egne rammer som f.eks. Haga-samarbeidet om sivil samfunnsikkerhet, det nordiske

forsvarssamarbeidet NORDEFCO, og den såkalte Svalbard-gruppen på området helseberedskap. I den grad Færøyene, Grønland og Åland står utenfor etablerte samarbeidsstrukturer kan disse, innenfor rammen av sin lovgivnings- og forvaltningsmyndighet, på hensiktsmessig måte involveres slik at koordinering av spørsmål om sivil kriseberedskap blir dekkende for Norden som helhet. Det er enighet mellom de nordiske regjeringer om at oppfølging av prioriterte forslag om styrket samarbeid må skje innenfor de ulike etablerte rammene, og at det således ikke er ønskelig å etablere nye formelle strukturer for slikt samarbeid eller å flytte ansvar fra de myndigheter og strukturer som i dag har ansvaret på de ulike områder. Regjeringene finner det derfor heller ikke hensiktsmessig at kriseberedskap og samfunnsikkerhet som sådan skal bli en formell del av Nordisk ministerråd.

Statsministeren i det enkelte land vil alltid vil ha et overordnet ansvar dersom en krisesituasjon skulle oppstå. De nordiske statsministre har også et overordnet ansvar for samarbeidet mellom de nordiske regjeringer. I en krisesituasjon vil direkte dialog mellom statsministrene som regel være meget viktig for å drøfte relevant nordisk respons og muligheten for felles tiltak. Når det anses relevant vil det også være naturlig at statsministrene tar et overordnet ansvar for nordisk samarbeid om håndteringen av krisen.

På denne bakgrunn anser de nordiske regjeringene det ikke nødvendig eller hensiktsmessig å etablere en ny, formell rolle for de nordiske statsministrene eller nye, formaliserte mekanismer for kommunikasjon mellom dem i en krisesituasjon.

I arbeidet med oppfølging av de ulike forslag til styrket samarbeid som skissert innledningsvis, vil regjeringene drøfte behovet og mulighetene for enda bedre og styrket kommunikasjon mellom dem dersom en krisesituasjon oppstår. Hvordan dette skal skje skal altså vurderes i tiden fremover, og vil være en del av den helhetlige oppfølging som samarbeidsministrene vil rapportere om til statsministrene og Nordisk råd ved høstens sesjon og møter. Dette må man derfor komme tilbake til.

De nordiske regjeringene anser på denne bakgrunn at *rekommendasjonens to første punkt* er delvis oppfylt. *Rekommendasjonens tredje punkt* anses oppfylt ved det svært tette og aktive samarbeid som allerede finner sted mellom de nordiske beredskapsenheter, men regjeringene vil som nevnt over bl.a. vurdere nærmere behovet og mulighetene for ytterligere forbedret kommunikasjon som ledd i arbeidet med å styrke samarbeidet om kriseberedskap. *Rekommendasjonens fjerde punkt* anses ikke oppfylt, med den begrunnelse som er angitt over.